TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astorissa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MÄKELÄ

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuoleman-ilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT

Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50

Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.
AUG. NIKULA, Manager.

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50

Mitä Kansanneuvoston jutun pitäisi työläisille opettaa

N. s. kansanneuvoston kokouksen juttu on antanut kapitalistien jingolehdille suurta riemun aihetta viime päivinä. Kapitalistien virkaherrat, kuvernöörit ja muut sellaiset ovat pitäneet tuota kokousta sellaisena potkupallona, jota on viskelty sinne ja tänne. Idealistinen pacifisti on mokoman läksyn kautta saanut nähdä eikö "voima tee oikeutta".

Sen verran mitä työläisaineksia siinä on mukana ollut, ovat ne varmaankin kypsyneet luokkakäsityksissään näistä tapahtumista aika lailla. Jos tämän maan työväestö on näitten tapahtumain johdosta oppinut käsittämään todellisen luokka-asemansa ja sen, mikä on välttämätöntä työläisille ennenkuin mitään voidaan taistella, on asia hyväksi. Me olemme vakuutettuja, että niin on käynyt. Me olemme vakuutettuja, että tämä pieni läksy on osana siinä suuressa yhteiskunnallisessa oppikurssissa, jota tämänkin maan työväestö parhaillaan käy.

Tätä oppia — ja sen on kiirehdittävä tässä opiskelussa nyt jo, sitä vaatii maailman tapahtumain kiihtyvä nopeus — tarvitsee se.

Ensimäinen käytännöllinen tulos tuollaisesta läksystä työläiselle pitäisi olla — **liittyminen omaan luokkapuolueeseensa, jonka avulla vain voi tehokkaasti taistella.** — Työm.

Työväenliikkeen nousu Venäjällä

Työväenliikkeen nousu Venäjällä näyttää tapahtuvan nopeasti, niin epävakaiset kuin olot siellä vielä ovatkin. Varsinkin Pietarissa on vallankumouksen jälkeen syntynyt ammattiliittoja ja muita työväenjärjestöjä varsin lukuisasti. Luonnollista on, että sellaisena sekavana aikana kuin nykyinen, syntyy kaikenlaisia järjestöjä, joiden työväestöä hyödyttävä puoli saattaa usein olla hyvinkin kyseenalainen. Kaikenlaiset yhteiskuntapuoskarit esiintyvät oppeineen ja saavat kannattajia helpommin juuri nykyisin.

Mutta varsinainen työväenliikekään ei ole yhtään muista jälessä. Esim. ammattiliittoihin kuuluu Pietarissa jo satoja tuhansia työläisiä. "Wolna"-lehti arvelee ammattijärjestöjen jäsenmäärän Pietarissa olevan ainakin neljännesmiljoonaa.

Suurin on metallityöntekijäin liitto, johon kuuluu 100,000 jäsentä. Sillä on 9 piiriä ja keskushallinto.

Toisena järjestyksessä on kauppa- ja teollisuuspalvelijain liitto, johon kuuluu 25,000 jäsentä ja 11 piiriä. Sitten kutojain ammattiliitto, jonka jäseniä on 21,000.

Kirjapainotyöntekijäin liittoon kuuluu 20,000 jäsentä, räätälien 15,000, puutyöntekijäin 15,000.

Nahkatyöntekijäin liitto käsittää 25,000 jäsentä.

Kuuden tunnin työpäivä

Lehdessä, jolta sitä ei odottaisi, ja kirjottajalta, jolta sitä vielä vähemmän odottaisi, on seuraava lausunto 6-tuntisen työpäivän puolesta:

"Miellyttävämmissä oloissa eläjät tuskin käsittävät, kuinka ilotonta ja halutonta elämää teollisuustyöläisten suuri enemmistö joutuu viettämään. Epäilenpä, tokko nekään, jotka siitä nyt ovat viedyt vallihautojen ja taistelurintaman vaaroihin, jännitykseen ja kärsimyksiin, enää palattuaan alistuvat sitä sietämään.

"Ainoa keino, millä tätä ikävystyttävää, mieltä turruttavaa, sielun-tappavaa yksitoikkoisuutta voidaan lieventää, on 6-tuntisen työpäivän ottaminen käytäntöön. Samalla kun mekaaninen koneisto siten tulisi käymään 12 tuntia päivässä nykyisen 8 tunnin sijasta, muodostuisi ihmiskoneisto — jos saan sitä sanantapaa käyttää — kahdesta vuorosta, jotka työskentelisivät 6 tuntia kumpanenkin. Sitä hartaasti kannattaisin.

"Minä luulen — ja luuloni perustuu käytännölliseen kokemukseen — että ihmiskoneisto pystyisi ja tulisikin tuottamaan kuudessa tunnissa yhtä paljon kuin kahdeksassakin, paitsi aniharvoilla teollisuusaloilla, joilla poikkeukselliset olot vallitsevat. Se seikka, että mekaaninen koneisto näin järjestäen tulee työskentelemään nykyistä pitemmät päivät, lisäisi tuotantoa siinä määrässä, että ihmiskoneistolle voitaisiin maksaa 6 tunnin työstä samat palkat kuin mitkä nykyään maksetaan 8 tunnin työstä. Sillä mekaaninen koneisto työskentelee 12 tuntia ainoastaan verraten vähäisellä kivihiilen lisäkulutuksella siihen millä se on työskennellyt 8 tuntia, ja koneiston ylimääräinen kuluminen on vähäpätöinen tekijä.

"Näin lisääntynyt vapaa-aika voitaisiin käyttää henkiseen ja ruumiilliseen kehittymiseen, joten työläinen tulisi kykeneväksi korkeampia asioita harrastamaan. Tämä päämäärä ehkä ei ole hetipaikalla saavutettavissa, vaan siihen maksaa vaivan pyrkiä".

Niin kirjottaa loordi Leverhulme lontoolaisessa Observer-lehdessä.

Meillä on lisättävänä siihen vain yksi sana: 6 tunnin työpäivään ei ainoastaan "maksa vaivan pyrkiä", vaan sen pikainen saavuttaminen on koneitten kanssa kilpaa ahertavalle teollisuustyöläiselle ensimäisiä elinkysymyksiä, jonka ratkaisu on tapahtuva hyvin läheisessä tulevaisuudessa.

Sota ja kapitalismi

Sodan todelliset syyt.

"Statsvetenskaplig Tidskrift"ssä" professori Fahlbeck käsittelee laajanpuoleisessa kirjoituksessaan kysymystä siitä, missä määrin kapitalismia voi pitää sodan aiheuttajana. Hän tekee sen johtopäätöksen, että erityisesti Englannin rahalliset ja suurteolliset edut, eli siis Englannin kauppakateus, ovat sodan todellisena syynä ja lisäksi niiden nojalla on sotaa kauan ja kylmäverisesti suunniteltukin. Siitä on lisätodisteena — jos niin tarvitaan — Amerikan yhtyminen sotaan sen viimeisessä vaiheessa.

"Jos ken tätä on epäillyt, niin Amerikan sotaan yhtymisen pitäisi lopultakin haiduttaa kaikki epäilykset. Saksalla olisi ollut syytä julistaa sota Yhdysvaltoja vastaan. Sillä Yhdysvallat ovat suunnattomasti rahalla ja aseilla avustaneet sen vihollisia. Yhdysvalloilla on taas puolestaan siihen jonkinlaista syytä. Se seikka, että jokunen amerikalainen uhallisesti on mennyt Saksan vedenalaisten toiminta-alueelle ja päässyt hengestään tahi että Saksa yleensä on julistanut jonkun alueen vaaralliseksi, on mitätön loukkaus verrattuna Yhdysvaltain Saksan vihollisille antamaan apuun. Sillä ilman tätä avustusta olisi sota varmasti jo aikoja sitten loppunut. Eikä vedenalainen sota kauppalaivoja vastaan olisi alkanutkaan, elleivät Yhdysvallat olisi antaneet äänetöntä suostumustaan englantilaisten toimeenpanemalle Saksan nälkäsaarrolle. Siitä ovat täysin pätevänä todistuksena ne neuvottelut, joita mainitun saartoasian yhteydessä käytiin. Yhdysvaltain sotaanyhtymiselle on mahdotonta keksiä muita syitä kuin puhtaasti kapitalistiset edut. Rahamiehet ja suurteollisuuden harjoittajat ovat antaneet liittolaisille satoja miljooneja dollareita. Niiden takaisinsaanti olisi niin ja näin, jos liittolaiset häviäisivät sodassa. Yhdysvallat ovat sitäpaitsi ansainneet miljaardeja toimittamalla liittolaisille sotatarpeita, ja nyt ne ansaitsevat uusia miljardeja omassa maassaan. "Sotainen kiihotus on suurin ja paras ansiomahdollisuus kummallekin maanosalle", sanoo muuan englantilainen kirjailija.

Mainittu englantilainen kirjailija on sama, joka nimeään ilmoittamatta on julaissut kirjan "Miten diplomaatit aiheuttavat sotia." Hän täydentää erään ranskalaisen v. 1911 julkaisemaa hämmästyttävän varmaa ennustusta "Vastaisesta sodasta", johon professori Fahlbeck esityksessään nojautuu. Ranskalainen on nimeltään Francis Delaiksi ja hän lähtee siitä, että Englannin kauppakateus ja kilpailu maailman markkinoilla vie pakostakin suureen sotaan Saksaa vastaan. Hänen kirjansa osaksi tuli sivumennen sanoen se kunnia, että Ranskan hallitus osti koko painoksen ja tuhosi sen, mutta yksi kappale säilyi ja siten voitiin kirjasta ottaa uusi painos Sveitsissä.

Maailmansodan varsinaisista syistä ovat Delaiksi, nimitön englantilainen ja professori Fahlbeck täydellisesti yhtä mieltä, kukin heistä leimaa syyllisiksi liittolaisten rahapohatat, joitten ajatus jo vanna 1897 lausuttiin "Saturday Reviewissä" tässä muodossa. Kauppakateus aiheuttaa kerran suurimman sodan, mitä maailma konsanaan on nähnyt. Jos Saksa ja sen kauppa tänään häviäisivät maailmasta, niin huomenna olisi jokainen englantilainen sitä rikkaampi. Kansat ovat vuosikausia tapelleet yhdestä kaupungista tai vallanperimisestä, kuinka ne silloin eivät haluaisi sotia 250 miljoonan punnan vuotuisesta kaupasta?

Varsin mielenkiintoinen on vastaus kysymykseen, miten suurteollisuuden on ollut mahdollista mobilisoida avukseen ja hypnotisoida kansan laajat kerrokset.

Tämä joukkosielutieteellinen ilmiö saa selityksensä eräästä näköhäiriöstä, jonka alaiseksi kapitalismi on saattanut kansanjoukot. Kapitalismi, joka alkuaan oli liberalismin kaksoisveli, suoritti valtiolliset tekonsa vapauden nimessä. Valtiollista vapautta seurasi myöskin monien rahvasta rasittaneitten aikeitten höltyminen, ja sen vuoksi sitä tervehdittiin riemulla. Se ei tuonut kuitenkaan mukanaan työväelle mitään todellista parannusta, paitsi vapaata itsemääräämisoikeutta (porvarillisen vapauden), päinvastoin, sillä vasta industrialismin päästessä kukoistukseensa työväen hätä juuri kasvoikin. Silloin työväki kapitalismin kannattamana kuvitteli, että vapautta seurannut tavaton kuristus loppuisi, jos vaan kuljetaan edelleen samaa tietä. Ja siten syntyi usko valtiollisen suunnan ja perustuslaillisuuden mittaamattomaan tärkeyteen ja arvoon. Äänioikeutta pidettiin sen vuoksi korkeimpana saavutuksena, vaikka vakava askel toisella tiellä, voimakas työväenlainsäädäntö sekä hyvät taloudelliset elinehdot, itse asiassa on moninkertaisesti yleistä äänioikeutta arvokkaampi. Tätä liiallista uskoa valtiolliseen kehityssuuntaan, joka työväen taholta oli aivan luonnollinen, kunnes se sai toisen käsityksen, ylläpiti vapaamielinen kapitalismi. Tämä suhtautui jo luonnostaan vihamielisesti lujaan valtiovaltaan. Valtion piti vain pitää yllä järjestystä ja katsoa, ettei kukaan häirinnyt ansaitsemista ja rikkauksien kokoamista. Työväen napinaan se sentähden vastasi verrattain kernaasti valtiollisin uudistuksin ja laajentamalla äänioikeutta.

Se ei ollut sille niin tärkeätä, kun se sai säilytetyksi työväenlainsäädännön."

Tähän humpuukiin nojautuu nyt kapitalismi sitä enemmän, mitä useampia uhreja sota vaatii. Saarnat demokratian yli tulevat yhä äänekkäämiseksi ja niitä hiukan häiritsevän tsaarivallan kadottua ne vasta ovat päässeetkin muotiin. Se tosiseikka, ettei Englanti itse asiassa ole paljoakaan tehnyt taloudellis-yhteiskunnallisen kehityssuunnan hyväksi, jotavastoin Saksan työväenlainsäädäntö on mallikelpoinen, hukkuu demokratiasta ja vapaudesta pidettyyn meluun.

Sosialistipuolueitten tähänastisesta yhteydestä tämän humpuukiliikkeen kanssa prefessori Fahlbeck lausuu:

"Tässä suhteessa on omituista se, että sosialistit, jotka sekä sopivassa että sopimattomassa tilaisuudessa vainuavat kapitalismia kaikenlaisista yrityksistä, nyt vaikenevat siitä, vieläpä nöyrästi tottelevatkin sen määräyksiä. Mutta Ranskan ja Belgian sosialisteihin nähden riittää selitykseksi se, että he sodassa ja isänmaan ollessa hädänalaisina, kuuntelevat enemmän veren ääntä kuin sosialistisia periaatteita. Se on heille kunniaksi, eikä sitä vastaan ole mitään sanottavaa. Englannissa taas kuvittelee työväki Saksan kilpailun uhkaavan sen etuja. — Sen enemmistö on siis myös taloudellisista syistä asettunut työnantajien kapitalistien puolelle. Ja yleensä on ymmärrettävissä, että kapitalismin syy tähän hirvittävään sotaan on jäänyt sotaakäyvissä maissa huomaamattomaksi. Mutta käsittämättömältä tuntuu, että niin on voinut käydä myöskin puolueettomissa maissa eli pääasiallisesti Ruotsissa — sillä Tanskan sosialistit näyttävät olevan selvänäköisempiä —, Ruotsin työväki on antautunut yhden miehen, hra Brantingin, aivan luonnottoman saksalaisvihan valtaan ja on sen vuoksi, ottamatta huomioonsa Saksan alkuunpanemaa nykyaikaista työväenlainsäädäntöä ja sivuuttamalla yhteiskuntataloudellisen kehityksen merkityksen, työväelle valjastanut myötätuntonsa anglosaksilaisen kapitalismin sotavaunun eteen. On uskomatonta, mutta totta: Ruotsin sosialistit ja työväki puoltavat vierasta kapitalismia ja sodan jatkamista, huolimatta uhkaavasta nälänhädästä. Täten on Ruotsin työväki antanut itsestään nykyajalle ja tulevaisuudelle verrattoman todistuksen henkisestä alaikäisyydestään."

MAILMANKATSOMUKSIA

OIKEUSISTUIMELLA OLI SAMA MAINE KUIN MUILLAKIN VIRASTOILLA.

Suuren tasavallan ollessa sodassa joutui muutaman sanomalehden lakkauttamisjuttu ylempään oikeusistuimeen ratkaistavaksi. Sanomalehden toimitusta syytettiin siitä, että lehteen vietyjen kirjotusten sävy oli ollut hallitusvastainen ja todistellessaan, missä tuo sävy oikeammin ilmeni, virallinen yleisyyttäjä veti esille tärkeimpänä sen seikan, että kirjotettaessa niistä asioista, joista hallitus oli antanut virallisia julistuksia, lehden toimitus oli aina liittänyt tiedonantoihin, mikä ylhäinen virasto on siitä ilmottanut taikka mikä ylhäinen virkamies, presidentti tai ministeri oli sanonut niin ja niin, sekä kaiken lisäksi sanomalehti oli milloin jokin viraston lausunto oli kyseessä lisännyt vakuutuksen: siis asia virallisesti on siten, ja milloin mainitsi jonkun ylhäisen virkamiehen lausunnosta, päätteli vakuuttaen, ettei asia muulla tavoin saattanut olla. Yleissyyttäjä väitti, että noilla vakuutuksilla tahdottiin antaa lehden lukijakunnalle sellainen käsitys, että hallituksen selostus olisi muka valheellinen taikka ainakin epäilyttävä, koska aina mainittiin, ketkä ylhäiset virastot tai viranomaiset olivat sen tai tämän sanoneet. Sen lisäksi oli lehti julkaissut joukon huhuja, joita hallitus oli väittänyt valheellisiksi, ja oli lehti nekin julkaistessaan säännöllisesti sanonut, ettei virallisesti uskota mitään sellaista tapahtuneen, tahi etteivät korkeat viranomaiset myönnä sitä ja sitä, ja kaiken tämän katsoi yleissyyttäjä todistavan sitä, että lehti oli tahtonut saada jotenkin vahvistetuksi ne huhut, jotka hallitus oli perättömiksi julistanut.

Mestarillisen syytöspuheen kestäessä sanomalehteä puolustava nuori lakimies — ainoastaan nuoret lakimiehet puolustavat sellaisesta käyttäytymisestä syytetyitä sanomalehtimiehiä — kiivastuneena huudahti:

"Mutta virallinen syyttäjä oikeastaan solvaa meidän korkeita virastojamme ja ylhäisiä virkamiehiämme, väittäen, että leimatakseen jonkun asian valheelliseksi tarvitsee vain mainita korkean viraston ilmottaneen asian tahi ylhäisen virkamiehen sanoneen siten."

Oikeussalissa syntyi äänettömyys. Yleinen syyttäjä hämmästyneenä vilkuili joka taholle. Sanomalehden puolustuslakimies jatkoi: "Kuinka voidaan syyttää sanomalehtimiestä siitä, jos hallitusviranomaisilla on niin huono maine kuin yleissyyttäjä väittää?"

"Ylhäisillä viranomaisilla ei ole mainetta", sanoi tuomari, "ja siitä syystä sakotan teitä oikeuden häväisemisestä."

"Ah, mutta oikeusistuimella sentään on mainetta", virkahti sakotettu lakimies.

"Saatte kaksinkertaisen sakon, että ymmärrätte vasta oikeusistuimella olevan saman maineen kuin muillakin korkeilla virastoilla."

Sen jälestä tuomari ei antanut enään sanomalehden puolesta väittelevän lakimiehen puhua, ja oikeusistuin päätti, että lehden lakkauttamisesta tehtyä valitusta ei oteta huomioon.

- - -

Naisia asianajajiksi. Pietarin asianajajain yhdistykseen on päätetty tästäpuolin ottaa naisetkin vapaasti jäseniksi. Heti ensi istunnossa ilmottautui 20 lainopillisen tutkinnon suorittanutta naista. Heidät yhdistyksen puheenjohtaja lausui tervetulleiksi, viitaten kansanvallan voittoon, joka nyt on naisillekin avannut mahdollisuuden harjottaa niitä ammatteja, joihin opintonsa heitä oikeuttavat. Niin on nykyinen Venäjä vähitellen joka suhteessa edellä Amerikasta ja muusta mailmasta.

- - -

Vaarallinen otus on toveritar Rosa Luxemburg, jonka saksalainen militarismi sai vankilaan tuomituksi vuodeksi. Tämän vuoden kuluessa on tuota vanhaa naista raahattu vankilasta toiseen, niin että hän jo istuu viidennessä vankilassa. Viimeksi hänet on viety Breslaun vankilaan.

- - -

RAUHANEHDOT.

"No, oletko jälleen sovussa eukkosi kanssa?"

"En täydelleen vielä, mutta rauhanehdot hän on jo ilmottanut: uusi hattu ja uusi leninki."

- - -

KERENSKIN SOSIALISTISUUS.

Kaikkien niiden mielenkiintoisten joukossa, joita Englannin kapitalistinen sanomalehdistö on syöttänyt mailmalle Venäjän vallankumouksen väärentämiseksi, on sekin, että se erityisellä innolla on koettanut leimata Kerenskiä sosialistiksi. Se näyttää tälle lehdistölle olevan oikein hengen asia.

Tämän johdosta on Englannissa oleskelevain venäläisten sosialistien ryhmän sihteeri G. Tchitsherin kirjottanut lontoolaiseen Labour Lead-

Kommunistinen manifesti

Antonio Labriolan mukaan.

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 70 vuotta siitä, kun Kommunistiliiton johto antoi Marxille ja Engelsille toimeksi laatia julistuksen. Se ilmestyi helmikuulla 1848. Tuo hetki merkitsee meidän ensimäistä eittämätöntä astumistamme historian näyttämölle. Alkoi uusi ajanjakso. Niiden, jotka haluavat täysin perehtyä tehtäväänsä liikkeessämme, on syytä syventyä syihin ja oloihin, jotka synnyttivät tuon Manifestin sen suuren vallankumousnousun aattona, joka ulottui yli koko läntisen Europan. Vain täten voimme käsittää nyky-yhteiskunnassa olevat kehityssuunnat, jotka johtavat sosialismiin ja osottavat sen välttämättömäksi sekä kiertämättömäksi sen voiton.

Kriitillisen kommunismin luojat eivät yhtyneet feodalismin edustajiin näiden valitellessa vanhan yhteiskunnan sortumista ja sen kannalta arvostellessa kapitalismia. Eivätkä he pikkuporvarien mukana pyrkineet pelastamaan sellaista, mitä ei pelastaa voi, kuten pientuottajain omistusta. Eivät he myöskään pukeneet sekavien aaterakennelmien eikä tunteellisen kaihomielen verhoon elämän todellisia ristiriitoja, vaan päinvastoin paljastivat koko niiden proosallisen todellisuuden. Eivätkä he perustaneet tulevaisuuden yhteiskuntaa "sopusoinnun", "yhdenvertaisuuden" ja "oikeuden" aateperäisille kuvitelmille, van tosiasiain voimalla osottaessaan, että köyhälistö on kehittyvä porvariston haudankaivajaksi, samalla tunnustivat, että vain kapitalismin tärkeä kehityskausi voi olla niiden taistelujen perustana, jotka jo lupaavat proletariaatille voittoisaa tulevaisuutta.

Jokapäiväinen puheenparsi on jo nykyisin, että uuden ajan sosialismi on historian normaali ja siis kiertämätön tulos. Mutta sen sanominen ei yksin riitä. Kriitillinen kommunismi, jonka tulkiksi Manifesti tuli, heitti valaistuksen niihin köyhälistöliikkeisiin, jotka olivat syntyneet ja kehittyneet opinkappaleista riippumatta. Ja se ilmesiyi aikana, jolloin köyhälistö ei enää ollut pelkkä olojen tulos, vaan jolloin se oli kyllin voimakas käsittämään, että nämä olot voidaan muuttaa, ja erittelemään, mihin suuntaan ja miten niitä on muutettava.

Manifesti ei ryhtynyt maalailemaan tulevaisuuden yhteiskuntaa. Se sanoi vain, millä tavoin nykyinen yhteiskunta on liukeneva uuteen sisäisten voimien pakosta. Ja tätä varten oli välttämätön selittää porvariston kehitys. Se suoritettiinkin lyhyin voimakkain vedoin, joita voidaan tarkistaa, täydentää ja kehittää, mutta joissa ei ole korjaamisen varaa.

Ei esiintynyt tämä teoria opillisen koulukunnan muodossa, vaan uuden puolueen lupausten, uhkausten ja pyrkimysten tulkkina. Sen tekijain ja heihin liittyneiden mielet olivat täynnä kumouksellisen ajan kokemuksia ja kiireellisesti välttämättömäin tehtäväin tietoisuutta. He olivat niiden köyhälistöläisten mukana, jotka vaistonsa varassa, vaikka kokemuksen vain vaillinaisesti kouluuttamina, pyrkivät niin Englannissa kuin Pariisissa kumoamaan porvariston vallan äkillisin liikkein, joita ei ohjannut täysin harkittu menettelytapa. Kommunistit kylvivät kumousaatteitaan Saksassa, he olivat Pariisin kesäkuun marttyyrien tovereita ja he tulkitsivat julkisessa sanassa katsantokantaansa. Kun sitten oli ohi se valtiollinen tilanne, joka v. 1848 kumouksissa oli työntänyt köyhälistön valtiollisen näyttämön etualalle, ei manifestin opeilla ollut toistaiseksi leviämisalaa. Kuluikin vuosia, ennenkuin köyhälistö jälleen voi, toisia teitä ja toisia menettelytapoja noudattaen, astua valtiollisena voimana esille. Mutta silloin se taas kohotti Manifestissa esitetyn opin tiedolliseksi ilmaisumuodokseen ja ohjasi suuntaansa sen mukaan. Ja niin kuin ne, jotka v. 1847 omaksuivat tämän uuden opin, taas esiintyivät näyttämölle suuren Internationalen mukana ja sitten jälleen Uudessa Internationalessa, niin on Manifestikin aina uudelleen ilmestynyt ja kiertää nyt maapalloa kaikilla sivistysmailman kielillä, kuten oli aikomus jo silloin kun se julaistiin, vaikka sitä ei silloin vielä voitu toteuttaa.

Uusaikaisen sosialismin avaimena, joka esittää vain yleiset ja helpoimmin käsitettävät opetukset, on sillä syntymäaikansa, Ranskan, Englannin ja Saksan silloisten olojen leima. Mutta missä maassa vaan on sittemmin kehittynyt porvariston ja köyhälistön vastakohta, kaikkialla siellä ovat ilmenneet samat piirteet joko kokonaan tai osittain. Muodostuvat köyhälistöpuolueet ovat käyneet läpi samat kehitysasteet kuin edeltäjänsäkin, mutta tämä kehitys on maassa maan jälkeen ja vuosi vuodelta käynyt yhä nopeammaksi, vastakohtien yhä kiihtyvän kehitysmahdin pakottavan voiman vaikutuksesta ja koska on helpompi sovelluttaa jo kehitettyjä oppeja kuin niitä luoda alun alkaen.

On pitkä askel v:n 1848 kumousten köyhälistöliikkeistä nykyiseen työväenliikkeeseen, joka suurten vaikeuksien kautta on noussut valtiolliseen toimintaan sekä yhä kehittynyt jatkuvasti ja johdonmukaisesti. Monia muotoja on kylläkin esiintynyt ja vastausta on vaadittu kysymykseen, onko liike säilyttänyt alkuperäisen kumoukselliseen luonteensa. Ovatpa monasti sen vastustajat, jopa jotkut kiihkohenkiset sosialistitkin, julistaneet, että ei sillä ole tulevaisuutta.

Totta kyllä oli Manifestin muoto, sen ilmestymisajan hengen elävöittämänä, hyvin sotaisa ja hyökkäävä. Mutta se ei julistanut vuosi- eikä päivämääriä, vaan osotti kehityksen suunnan. Selittäessään, että historia ei ole ollut muuta kuin luokkataisteluiden vaihtelua, ja että siinä se on kaikkien kumousten ja taantumusten syy, Manifesti samalla kertaa antoi kommunismille uuden opillisen sisällyksen ja kommunisteille ohjenuoran, jonka avulla voi valtiollisen elämän sekavien tilanteiden läpi nähdä niitä synnyttäväin taloudellisten olojen perusteet.

Ei ihmisten tietoisuus määrää niiden elämää, vaan elämä määrää tietoisuuden. Eräällä kehityksen asteella joutuvat yhteiskunnan tuotantovoimat ristiriitaan vanhan tuotantotavan ja vanhain omistusmuotojen kanssa. Silloin alkaa yhteiskunnallisten kumousten aika. Taloudellisen perustan muututtua kumoutuu myös sen valtiollinen päällysrakenne. — Yhä voimakkaammin on kokemus sen vahvistanut. Köyhälistöliikkeet ovat myös riippuvia edellytyksistään. Ja kysymykset sellaiset, että onko liikkeemme luopunut alkuperäisestä suunnastaan, syntyvät vain niissä mielissä, jotka eivät voi kylliksi syventyä nykyajan laajan köyhälistöliikkeen kaikkiin puoliin.

Köyhälistö voi tähdätä katseensa vain vastaisuutta kohti. Tieteellisen sosialismin edustajilla on lähimpänä käsittelynsä esineenä nykyaika, jonka helmassa kehittyvät ja kypsyvät tulevaisuuden olosuhteet. Menneisyyden tiedosta on käytännöllistä hyötyä ja voi siihen mielenkiinto kohdistua vain sikäli kuin se heittää valoa nykyisyyteen ja selittää sitä. Kriitillisen kommunismin edustajat loivat 70 vuotta sitten uuden ja lopullisen historiallisen filosofian. Tämä katsantokanta on valtaava itselleen valtaaseman, sillä muulla tavoin käy mahdottomaksi ajatella. Pian sovelluttaa suuri armeija historiantutkijoita tämän katsomuksen jatkuvasti koko historiaan. Köyhälistön nousu tulee niin valtavaksi, että porvaris on valtakausi selviää sellaiseksi, mikä on jätettävä taakse, koska todellisuus sen lähimain osottaa. **Minkä ymmärtää sen jättää taakseen** (Hegel).

Silloin kun Kommunistinen Manifesti julisti proletaarit, tuon sääliä herättäneen onnettomain joukon porvarisvallan haudankaivajiksi, näytti hautausmaa epäilemättä vielä ahtaalta sen kirjottajienkin silmissä. Nyt on sen alue suunnaton kapitalistisen tuotantokauden valtavan laajenemisen takia, joka samalla yhä yleistää ja moninkertaistuttaa sitä näyttämöä, jolla sosialismin toteuttaminen esitetään. Mitä enemmän tuotantovoimia kapitalismi loihtii esille, sitä suurempia voimia se samalla nostattaa vastaansa.

Kaikki menneen ajan aateperäiset, uskonnolliset ja utopistiset, samoin kuin profeetalliset ja ilmestyskirjan luontoiset kommunistiunelmat uskoivat oikeuden, yhdenvertaisuuden ja onnen valtakunnan ulottuvan yli koko maan piirin kaikille kulmille ja on kaikkialla kehittymässä se yhteiskuntamuoto, joka perustuu porvarilliseen tuotantomuotoon ja luokkavastakohdille. Platon kuvailema tilanne, jossa kaksi kansakuntaa elää sisäkkäin on tullut vakinaiseksi.

Maailmaa ei kylläkään muuteta kommunistiseksi tästä päivästä huomiseen. Mutta sikäli kuin porvarisvallan rajat laajenevat ja yhä uusia joukkoja kiertyy sen piiriin, luopuen alemmista tuotantomuodoista, sikäli myös saavuttaa köyhälistöliike varmaa ja täsmällistä ryhtiä. Köyhälistön internationale, jonka sikiöasteena oli kommunistiliitto, paisuu mailmanlaajaksi. Porvariston haudankaivajain muistissa säilyy Kommunistisen Manifestin ilmestymisajat.